

خادم تراز

جهان شایستگی خادم امام رضا علیه السلام

www.ketab.ir

علی پایاب

سرسناسه:	پایاب، علی، ۱۳۵۵ -
عنوان و نام پدیدآور:	خادم تراز: چهل شایستگی خادم امام رضا (ع) / نویسنده: علی پایاب.
مشخصات نشر:	مشهد: بنیاد پژوهشهای اسلامی، ۱۴۰۰.
مشخصات ظاهری:	ص. ۴۲۳.
شابک:	۹۷۸-۶۰۰-۶۰۵۶۶-۷.
وضعیت فهرست نویسی:	فیبا.
یادداشت:	کتابنامه: ص. ۴۱۵ - ۴۲۳.
موضوع:	Ali ibn Musa, Imam VIII -- Tomb.
موضوع:	آستان قدس رضوی -- کارمندان و کارکنان -- اخلاق حرفه‌ای.
موضوع:	خادمان حرم -- ایران -- مشهد -- اخلاق حرفه‌ای.
موضوع:	خادمان حرم -- ایران -- مشهد -- جنبه‌های اخلاقی.
رده‌بندی دیوینی:	۲۹۷ / ۹۵۷.
رده‌بندی کنگره:	BP ۴۷ / ۳۵.
شماره کتاب‌شناسی ملی:	۸۶۵۳۵۹۸.

خادم تراز (چهل شایستگی خادم امام رضا (ع))

علی پایاب

ارزیابان: حجة الاسلام والمسلمین مهدی شریعتی تبار، دکتر مرتضی انفرادی
دکتر محمد مهدی برادران

ویراستاران محتوایی: منصوره سادات رضوی، فاطمه گوهری

ویراستاران فنی: مریم رمضانی، شبنم دانشمند

طراحی جلد: مصطفی معمی‌وند

چاپ اول: ۱۴۰۰ / ۵۰۰ نسخه، وزیری / بها: ۷۵۰,۰۰۰ ریال

چاپ و صحافی: مؤسسه چاپ و انتشارات آستان قدس رضوی

بنیاد پژوهشهای اسلامی آستان قدس رضوی، مشهد: صندوق پستی ۳۶۶-۹۱۷۳۵

تلفن و دورنگار واحد فروش بنیاد پژوهشهای اسلامی: ۵۱-۳۲۲۳۰۸۰۳

www.islamic-rf.ir

info@islamic-rf.ir

حق چاپ محفوظ است

فهرست

۹.....	سخن ناشر
۱۱.....	مقدمه
۱۷.....	پیشگفتار
۲۳.....	فصل اول: آشنایی با اصول و مبانی خدمت
۲۵.....	مقدمه
۲۵.....	۱. عارف به مقام و جایگاه اهل بیت علیهم السلام
۲۹.....	۲. عارف به اهمیت خدمت و مقام خادم
۳۴.....	۳. آگاه به آثار و برکات خدمت
۳۸.....	۴. آشنا به مانع‌ها و آسیب‌های خدمت
۴۵.....	فصل دوم: اخلاق خدمت
۴۷.....	مقدمه
۴۷.....	۵. مؤدب و متواضع
۵۲.....	۶. دارای شرح صدر
۵۶.....	۷. خوش اخلاق و مهربان
۶۱.....	۸. صادق و امانت‌دار
۶۸.....	۹. عفیف و باحیا

فصل سوم: آداب خدمت	۷۵
مقدمه	۷۷
۱۰. مخلص و خدامحور	۷۷
۱۱. پرتلاش و کم مؤونه	۸۱
۱۲. قدرشناس و شکرگزار	۸۵
۱۳. مراقب برطهارت ظاهری و باطنی	۸۹
۱۴. متوجه به نظارت امام علیه السلام	۹۳
فصل چهارم: مهارت های خدمت	۹۹
مقدمه	۱۰۱
۱۵. آشنا به احکام و شیوه های امریه معروف و نهی ازمنکر	۱۰۱
۱۶. آشنا به کار گروهی	۱۱۱
۱۷. توانا در ارتباط مؤثر با زائر	۱۱۴
۱۸. آشنا به پدافند غیرعامل	۱۲۰
۱۹. آشنا به مدیریت بحران	۱۲۷
۲۰. داشتن سواد رسانه ای	۱۳۳
فصل پنجم: زائر محوری در خدمت	۱۴۳
مقدمه	۱۴۵
۲۱. آشنا به جایگاه زائر و زیارت	۱۴۵
۲۲. آشنا به آداب زیارت امام علیه السلام	۱۵۴
۲۳. آشنا به شبهات با موضوع امام و زیارت	۱۵۷
۲۴. آشنا به فرهنگ و احکام وقف و نذر	۱۸۵
۲۵. پاسخ گویه سؤالات متداول زائران با موضوع حرم شناسی	۱۹۲
۲۶. آشنا به فرقه های انحرافی و عرفان های نوظهور	۲۰۹

۲۲۹	۲۷. آگاه به احکام شرعی مبتلابه
۲۴۵	فصل ششم: آشنایی با ساختار و ضوابط خدمت
۲۴۷	مقدمه
۲۴۸	۲۸. آشنا به ساختار و اصطلاحات خدمت
۲۵۶	۲۹. آشنا به فعالیت های خدمه و مقررات خدمت
۲۶۳	فصل هفتم: معرفت افزایی
۲۶۵	مقدمه
۲۶۵	۳۰. خدا باور
۲۷۳	۳۱. معاد باور
۲۸۱	۳۲. امام شناس
۲۸۸	۳۳. امام رضا شناس
۲۹۸	۳۴. امام زمان شناس
۳۲۵	۳۵. بصیر و آگاه
۳۳۲	۳۶. آشنا به حکومت اسلامی و ولی فقیه
۳۶۹	۳۷. خادم محرومان
۳۷۹	فصل هشتم: خانواده رضوی
۳۸۱	مقدمه
۳۸۱	۳۸. توجه به اهمیت ازدواج و فرزندآوری
۳۸۹	۳۹. اهتمام به تربیت دینی فرزندان
۳۹۶	۴۰. آشنا به اصول حاکم در حوزه خانواده
۴۱۲	شکرانه خدمت
۴۱۵	منابع و مآخذ

سخن ناشر

عن عبد السلام بن صالح الهروی قال: سَمِعْتُ أَبَا الْحَسَنِ عَلِيَّ بْنَ مُوسَى الرِّضَا عَلَيْهِ السَّلَامُ يَقُولُ: رَزَمَ اللَّهُ عَبْدًا أَحْيَا أَمْرَنَا. فَقُلْتُ لَهُ وَكَيْفَ يُحْيِي أَمْرَكُمْ؟ قَالَ: يَتَعَلَّمُ عُلُومَنَا وَيُعَلِّمُهَا النَّاسَ، فَإِنَّ النَّاسَ لَوْ عَلِمُوا مَحَاسِنَ كَلَامِنَا لَاتَّبَعُونَا.^۱

حمد و سپاس بی حد خداوند بزرگ و دانا را سزد که غایت آفرینش انسان را معرفت و عبودیت ذات مقدس خود قرار داد و فرمود: «وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ».^۲ درود بر پیامبران الهی به ویژه حضرت خاتم انبیاء محمد مصطفی ﷺ که با تزکیه و تعلیم کتاب و حکمت، زمینه ساز تحقق این هدف متعالی شدند و سلام بر امامان معصوم علیهم السلام، به خصوص عالم آل محمد ﷺ حضرت امام علی بن موسی الرضا علیه السلام که ستارگان پر فروغ آسمان معرفت و عبودیت اند و راهنمایان بشردر صراط مستقیم معرفت و بندگی، و رحمت خدا بر عالمان و پژوهشگرانی که در طول تاریخ با فراگیری و نشر علوم و معارف اسلامی به احیای امرامامت و ولایت پرداخته و مردم را با زیبایی های فرهنگ اصیل اهل بیت علیهم السلام آشنا ساخته اند.

بنیاد پژوهش های اسلامی آستان قدس رضوی بر اساس نگاه ژرف تولیت فقید این

۱. عیون اخبار الرضا علیه السلام ج ۱، ص ۳۰۷: «عبد السلام هروی می گوید: از امام رضا علیه السلام شنیدم که می فرمود: خدا رحمت کند کسی که امر ما را زنده کند. عرض کردم: امر شما را چگونه زنده کند؟ فرمود: علوم ما را فراگیرد و به مردم بیاموزد، که اگر مردم زیبایی های کلام ما را بدانند، از ما پیروی خواهند کرد».

۲. ذاریات: ۵۶ «و جن وانس را نیافریدم مگر برای آنکه مرا بپرستند».

آستان ملک پاسبان در سال ۱۳۶۳ به دستور معظّم له تأسیس شد و با الهام از منویات رهبر کبیر انقلاب اسلامی، حضرت امام خمینی (ره) و دیدگاه‌های حکیمانه خلف صالح ایشان، مقام معظّم رهبری، حضرت آیة الله العظمی خامنه‌ای مدظله العالی، و رهنمودهای تولیت معزز، با تشکیل گروه‌های پژوهشی و استفاده از نخبگان حوزه و دانشگاه، در راستای تأمین نیازهای فرهنگی جامعه و نظام اسلامی و نسل جوان و زائران بارگاه منور رضوی، به پژوهش و نشر علوم و معارف اسلامی و بررسی سیره نبوی و اهل بیت عصمت (ع) پرداخته و به فضل الهی به توفیقات ارزنده‌ای دست یافته است.

توجه به نیازهای معنوی و فرهنگی خادمان که جزو اصلی‌ترین سرمایه‌های انسانی این آستان مقدس هستند، از مهم‌ترین رسالت‌های این مجموعه می‌باشد.

بنا به فرموده مقام معظّم رهبری مدظله العالی: «یکی از بزرگ‌ترین وظایف همین است که خادم علی بن موسی الرضا از لحاظ عمل و از لحاظ هیأت و حیات اسلامی و از جهت برخورد‌های گوناگون با مردم باید مظهر اخلاق علی بن موسی الرضا (ع) باشد»^۱.

نوشتار حاضر با تبیین چهل شایستگی خادم امام رضا (ع) در هشت فصل می‌کوشد خادمان این بارگاه ملکوتی را در معرفت‌افزایی هرچه بیشتر و آراسته شدن به این شایستگی‌ها، به مقام خادم تراز اهل بیت (ع) رهنمون سازد.

بنیاد پژوهشی اسلامی
آستان قدس رضوی